

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
АТНИНСКИЙ РАЙОННЫЙ СОВЕТ

422750, село Большая Атня, улица Советская,
дом 38

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ӘТНӘ РАЙОН СОВЕТЫ

422750, Олы Әтнә авылы, Совет урамы.,
38нче йорт

Тел.: 8(84369)21004, факс: 8(84369)21020, E-mail: atnya@tatar.ru, сайт: atnya.tatarstan.ru

РЕШЕНИЕ

КАРАР

«23» сентябрь 2020 ел

№ 7

Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районы Советы депутаты статусы
турында Нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары
турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, "Россия
Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенә закон чыгару (вәкиллеке) һәм
башкарма органнарын оештыруның гомуми принциплары турында" 1999 елның 6
октябрәндәге 184-ФЗ номерлы Федераль законга, "Татарстан Республикасында
жирле үзидарә турында" Татарстан Республикасы Законына, Әтнә муниципаль
районы Уставына таянып, Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районы
Советы **КАРАР ЧЫГАРДЫ:**

1. Әтнә муниципаль районы Советы депутаты статусы турында нигезләмәне
расларга (1 нче кушымта).

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми
порталында, шулай ук Әтнә муниципаль районының рәсми сайтында
урнаштырырга.

Әтнә муниципаль районы башлыгы
Әтнә район Советы рәисе

Г.Г.Хәкимов

Әтнә муниципаль районы Советы депутаты статусы турында
Нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районы Советы депутаты (алга таба - депутат) хокукларын һәм бурычларын билгели, үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне күздә тотта.

I Бүлек. Гомуми нигезләмәләр.

1 Статья. Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районы Советы депутаты Татарстан Республикасы Сайлау кодексы нигезендә сайланган, Әтнә муниципаль районы Советында закон, Әтнә муниципаль районы Уставында һәм әлеге Нигезләмәдә каралган закон һәм башка вәкаләтләрен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вәкил булып тора.

2 Статья. Депутат вәкаләтләре вакыты.

Депутатның вәкаләтләре вакыты Әтнә муниципаль районы Советы депутаты итеп сайланган көннән башлана һәм яңа чакырылыш Әтнә муниципаль районы Советы эшли башлаган көннән, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, туктатыла.

3 Статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату.

1. Депутат вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән отставка;
- 3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яисә чикләнгән эшчән дип тану;
- 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип тану яисә вафат булган дип игълан итү;
- 5) аңа карата судның гаепләү карарының үз көченә керүе;
- 6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;
- 7) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, чит ил гражданлыгын туктату - аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланьрга, чит ил гражданлыгын алырга йә аларга чит ил гражданлыгын алырга йә Россия Федерациясе гражданының Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булмаган чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы бүтән документ алу хокукына ия, аның нигезендә чит ил гражданы булган Россия Федерациясе гражданы чит ил гражданы, жирле үзидарә органнарына сайланьрга хокуклы;
- 8) сайлаучылар фикере;

9) тиешле жирле үзидарэ органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жибәрү;

11) әлеге Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән башка очрақларда;

12) депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты, муниципаль вазыйфаны биләп торучы башка затның вәкаләтләре әлеге Федераль законда билгеләнгән чикләүләрне үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла.

2. Муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, ә әгәр бу нигез муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы сессияләре арасында барлыкка килгән чорда - мондый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңга калмыйча барлыкка килә.

Россия Федерациясе субъектының югары вазыйфаи заты (Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенәң югары башкарма органы житәкчесе) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн-әлеге гариза муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органына кергән көн.

4 Статья. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Татарстан Республикасы Этнә муниципаль районы Советы депутаты шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документ булып торучы таныклығына һәм күкрәк билгесенә ия. Күрсәтелгән таныклыкны һәм күкрәк билгесен ул үз вәкаләтләре чоры дәвамында файдалана.

2. Депутат таныклығы Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тоткарлыксыз бару, депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру максатларында аларның коллегияль органнары утырышларында катнашу хокукын бирә торган документ булып тора.

5 Статья. Депутат үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат эшчәнлеген бушатылмаган нигездә башкара, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара, Татарстан Республикасы Этнә муниципаль районы уставында билгеләнгән очрақлардан тыш.

Статья 6. Депутат эшчәнлеге формалары

1. Депутат эшчәнлегенәң формалары булып тора:

а) район Советы утырышларында катнашу;

б) район Советы төзегән комиссияләр эшендә катнашу;

- в) парламент тыңлауларында катнашу;
- г) район Советы карарлары проектларын кертү;
- д) депутат таләбе кертү;
- е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, иҗтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр кертү;
- ж) депутат мөрәжәгәте юнәлеше;
- з) тиешле вазыйфаи затларга гражданныр хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрүне таләп итеп мөрәжәгать итү;
- и) сайлаучылар белән эшләү;
- к) район Советында депутат берләшмәләре эшендә катнашу.

2. Депутатның эшчәнлегә шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, Этнә муниципаль районы Уставында, Этнә муниципаль районы советы турындагы Нигезләмәдә каралган башка рәвешләрдә дә тормышка ашырылырга мөмкин.

7 Статъя. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Муниципаль район Советы депутаты сайлаучылар, шулай ук аның сайлау округы территориясендә урнашкан предприятие, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элементдә тора.

2. Муниципаль район Советы депутаты сайлаучылар алдында үз эшләре турында елга бер тапкыр хисап тотә һәм даими рәвештә муниципаль район Советы эше турында хәбәр итә, шулай ук айга бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Муниципаль район Советы депутаты муниципаль район халкының законлы хокукларын, ирекләрен һәм мәнфәгатьләрен тәмин итү буенча законнарда каралган чаралар күрергә, шул исәптән алардан кәргән тәкъдимнәрне, гаризаларны, шикаятләренә карарга, аларда булган мәсьәләләренә дәрәс һәм үз вакытында хәл итәргә тиеш.

Жирле үзидарә органнары депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын үткәрү өчен махсус билгеләнгән урыннары билгелиләр, шулай ук депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын үткәрү өчен жирле үзидарә органнары тарафыннан бирелә торган урыннар исемлеген һәм аларны бирү тәртибен билгелиләр.

Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенә жылышылар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

8 Статъя. Депутат тарафыннан депутат этикасы кагыйдәләрен үтәү

1. Район Советы депутаты район Советы тарафыннан расланган депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә бурычлы, шул исәптән депутатның түбәндәге йөкләмәләре булырга тиеш:

1) шәхсән яисә аның якын туганнарына кагылышлы мәсьәләләренә хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр

һәм гражданныр эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусыннан файдаланмаса;

2) депутат бурычларын объектив башкаруда шик уята алырлык тәртиптән тыелырга, шулай ук аның абруена яисә муниципаль район Советы абруена зыян китерә торган низаглы ситуацияләрдән котылырга;

3) мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү куркынычы янаганда - шәхси кызыксыну депутат вазыйфаларының объектив үтәлешенә тәэсир итә яки йогынты ясый ала торган ситуациядә - бу хакта муниципаль район Советына хәбәр итәргә һәм әлегә мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга яисә жайга салуга юнәлтелгән аның карарын үтәргә;

4) муниципаль район Советында билгеләнгән халык алдында чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә;

5) депутат эшчәнлегә белән бәйле булмаган максатларда, Федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны таратмаса һәм кулланмаса;

6) физик һәм юридик затлардан депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйле рәвештә акчалата бүлүк алмаса (бүлүкләр, акчалата бүлүк, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күнел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары һәм башка бүлүкләүләр);

9 Статъя. Депутат эшчәнлегә белән бәйле чикләүләр

1. Үз вәкаләтләре чоры дәвамында район Советы депутаты Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасы депутаты, Россия Федерациясе Федераль Собрание Федерация Советы әгъзасы, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә закон чыгару (вәкиллеке) органнары депутаты була алмый, Россия Федерациясенә башка дәүләт вазыйфаларын, Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын, шулай ук дәүләт гражданны хезмәтә вазыйфаларын һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын били алмый. Район Советы депутаты, Әгәр Федераль законда башкасы каралмаган булса, башка муниципаль берәмлек Советы депутаты вәкаләтләрен бер үк вакытта үти алмый.

2. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы район Советы депутаты хокукы түгел:

1) эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шәхсэн яки ышанычлы затлар аша шөгылләнәргә;

2), түбәндәге очраклардан тыш, коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга:

а) сәяси партия, һөнәр берлегә органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан түләүсез идарәдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торақ, торақ-төзелеш, гараж кооперативларының,

күчемсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жылышында (конференция) катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан, башка иҗтимагый оешманың, торақ, торақ-төзелеш, гараж кооперативларының гомуми жылышында катнашу (конференция), түләүсез нигездә катнашу, Россия Федерациясе субъекты законында билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе субъектының югары вазыйфай затына (Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесенә) алдан белдерү кәгазе белән;

в) Россия Федерациясе субъектының муниципаль берәмлекләре советында, башка муниципаль берәмлекләрнең берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлекнең идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә, гамәлгә куючы (акционер) булган оешманы гамәлгә куючы (акционер) мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлек исеменнән гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталында өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен);

д) федераль законнарда каралган башка очрақлар;

3) башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә, мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлектән тыш. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлығы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яки күзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

3. Депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты "Коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны, бурычларны үтәргә тиеш. Депутат, жирле

үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләре "Коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда, "Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында" 2012 елның 3 декабрәндәге 230-ФЗ номерлы Федераль законда, "Аерым категория затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачу һәм аларга ия булу, кулдагы акча һәм кыйммәтләрне саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) алардан файдалануны тыю турында" 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны, бурычларны үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла, әгәр әлегә Федераль законда башкасы каралмаган булса.

10 Статъя. Депутат, аның хатыны (ире) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат

1. Район Советы депутаты ел саен, 30 апрельдән дә соңга калмыйча, хисап чорыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча тапшырырга тиеш:

1) хисап чорында барлык чыганақлардан (акчалата бүләкләүне, пенсияләренә, пособиеләренә, башка түләүләренә дә кертеп) алынган керемнәр турында белешмәләр, шулай ук милек хокукындагы мөлкәт һәм хисап чоры азагына кадәр милек характерындагы йөкләмәләре турында белешмәләр (1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр);

2) хисап чорында барлык чыганақлардан (хезмәт хакын, пенсияләренә, пособиеләренә, башка түләүләренә дә кертеп) алынган хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре турында белешмәләр, шулай ук милек хокукындагы мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр (1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр);

3) жир кишәрлеге, башка күчемсез милек объекты, транспорт чарасы, кыйммәтле кәгазьләр (оешмаларның устав (жыелма) капиталларында катнашу өлеше, пайлары) сатып алу буенча һәр алыш-биреш буенча үз чыгымнары, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары турында белешмәләр тапшыру елыннан алдагы календарь ел дәвамында (алга таба - календарь ел дәвамында) - әгәр мондый алыш-бирешләренә гомуми суммасы хисап чорына кадәрге өч ел эчендә әлегә затның һәм аның хатынының (иренең) гомуми керемнән артып китсә һәм әлегә алыш-бирешләр кылган акчалар алу чыганақлары турында.

4. Депутат Татарстан Республикасы Президентына керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирә.

5. Депутат керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында үзләре тапшырган белешмәләрдә нинди дә булса мәгълүматлар күрсәтелмәгән яки тулысынча чагылдырылмаган, яисә хаталар булган очракта, алар Татарстан Республикасы Президентына керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында төгәл мәгълүматлар бирергә хокуклы.

Депутат әлеге Нигезләмәнең 1 пунктында күрсәтелгән срок тәмамланганнан соң бер ай эчендә төгәлләштерелгән белешмәләрне тапшыра ала.

6. Керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат тапшырмау яки объектив сәбәпләр аркасында керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүматны район Советы депутаты тарафыннан Татарстан Республикасы Президенты билгеләгән тәртиптә карап тикшерелергә тиеш.

7. Керемнәре, чыгымнары, милке һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырмаган, шулай ук белә торып дәрәс булмаган яки тулы булмаган белешмәләр биргән өчен район Советы депутаты Россия Федерациясе законнары нигезендә җавап тота.

8. Керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында район Советы депутаты биргән белешмәләренең дәрәслеген һәм тулылыгын тикшерү Татарстан Республикасы Президенты карары буенча Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

9. Жирле үзидарәнең сайланулы органы эгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты, үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында дәрәс һәм тулы булмаган белешмәләр биргән депутатка, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затына, әгәр дә бу мәгълүматларны бозып күрсәтү мөһим түгел икән, түбәндәге җаваплылык чаралары кулланылырга мөмкин:

1) кисәтү;

2) депутатны, жирле үзидарәнең сайланулы органы эгъзасын муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органында, жирле үзидарәнең сайланулы органында вазыйфадан азат итү, аның вәкаләтләре вакыты беткәнче, муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органында, жирле үзидарәнең сайланулы органында вазыйфа биләүдән мәхрүм итү;

3) даими нигездә вәкаләтләренә гамәлгә ашырудан азат итү, аның вәкаләтләре вакыты беткәнчегә кадәр даими нигездә вәкаләтләрен гамәлгә ашыру хокукыннан мәхрүм итү.;

4) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органында, жирле үзидарәнең сайланулы органында аның вәкаләтләре срогы тәмамланганчы вазыйфаларны биләүне тыю;

5) вәкаләтләр срогы тәмамланганчы даими нигездә вәкаләтләрен үтәүне тыю.

10. Депутатка, жирле үзидарәнең сайланулы органы эгъзасына, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затына әлеге статьяның 9 өлешендә күрсәтелгән жаваплылык чараларын куллану турында Карар кабул итү тәртибе Татарстан Республикасы Законы нигезендә муниципаль хокукый акт белән билгеләнә.

11. Муниципаль вазыйфаларны биләүче затларның керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә жирле үзидарә органнарының рәсми сайтларында урнаштырыла һәм (яки) муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә торган тәртиптә массакуләм мәгълүмат чараларын бастырып чыгару өчен бирелә.

II Бүлек. Депутат эшчәнлеге гарантияләре

12 Статья. Депутатның закон чыгару инициативасы хокукы

1. Район Советы депутаты закон чыгару инициативасына хокуклы, ул район Советына карарлар проектларын кертү рәвешендә гамәлгә ашырыла.

2. Район Советына проектлар кертү тәртибе район Советы Регламенты белән билгеләнә.

13 Статья. Депутатның район Советы эшендә, район Советының даими комиссияләре эшендә катнашуы

1. Район Советы депутаты барлык мәсьәләләр буенча карала торган район Советы, шулай ук эгъзасы булып торган район Советының даими комиссиясе, хәлиткеч тавыш бирү хокукыннан файдалана.

2. Район Советы депутаты район Советы, район Советының даими комиссиясе утырышларында Татарстан Республикасы Конституциясе, федераль һәм республика законнары, район Уставы, район Советы Регламентлары һәм әлеге Нигезләмә нигезендә аңа бирелгән хокукларны тормышка ашыра.

3. Район Советы депутаты район Советы, район Советының даими комиссиясе утырышларында катнаша, аның эгъзасы булып тора, район Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә. Район Советы депутаты житди сәбәпләр аркасында әлеге утырышларда катнашу мөмкинлеге булмаган очракта, эгъзасы булып торган район Советы рәисенә, район Советының даими комиссиясе рәисенә бу хакта алдан ук хәбәр итә.

4. Район Советы депутаты, теләсә кайсы даими комиссиясенә район Советы утырышында киңәшмә тавышы хокукы белән катнашырга хокуклы.

5. Депутат сессияләрдә хокуклы:

1) комиссиядә һәм район Советында тиешле вазифаларга сайларга һәм сайланырга;

2) Район Советы тарафыннан район Советы органнары төзелә торган һәм вазыйфаи затлар кандидатуралары сайлана яки билгеләнә торган формалаштыру мәсьәләләре буенча фикерен житкерергә;

3) Район Советы карау өчен сораулар тәкъдим итәргә;

4) район Советы сессияләрендә карау өчен хокукый актлар проектларын кертергә;

5) Көн тәртибе буенча тикшерелә торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәرمәләр, карарлар проектларына һәм Советның башка актларына төзәтмәләр кертергә;

6) район Советы утырышында теләсә кайсы органның яки вазыйфаи затның, район Советына хисап бирүче яки контрольдә тотылган мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) фикер алышуларда билгеләнгән тәртиптә катнашырга;

8) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмә бирергә;

9) район Советы утырышларында гражданның, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия булган мөрәжәгатьләрен игълан итәргә;

10) район Советы тарафыннан төзелә яки сайлана торган оештырыла торган органнар һәм вазыйфаи затлар кандидатуралар персонал составы буенча, фикерен житкерергә;

11) район Советы утырышлары стенограммаларында һәм беркетмәләрендә чыгышларның текстлары белән танышу.

6. Район Советы депутатының системасыз катнашуы турында мәгълүмат сайлаучылар игътибарына житкерелә.

14 Статъя. Депутат таләбе.

1. Депутатлар район Советы рәисенә, район Башкарма комитеты житәкчесенә, жирле үзидарә органнары, башкарма комитетның структур бүлекчәләре житәкчеләренә, шулай ук утырышта каралучы мәсьәләгә карамастан һәм депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә депутат таләбе белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Запрос депутат яки депутат төркеме тарафыннан район Советы утырышына язма һәм телдән кертелергә мөмкин. Язма запрос махсус бланкта рәсмиләштерелә, депутат (депутатлар) тарафыннан имзалана һәм район Советы утырышында рәислек итүче тарафыннан игълан ителә. Телдән сораулар Совет утырышы беркетмәсендә теркәлә.

3. Район башлыгы - район Советы Рәисе, район Башкарма комитеты житәкчесе, жирле үзидарә органнары, башкарма комитетның структур бүлекчәләре, депутат запросы мөрәжәгать иткән предприятие, учреждениеләр житәкчеләре район Советы утырышында сорауга телдән яки язмача жавап бирергә тиеш. Сорауга жавап

бирү вакыты озак вакыт кирәк булганда, рәислек итүче тарафыннан гарызнамә игълан иткәндә, ә срок билгеләнмәгән очракта - ул игълан ителгән көннән 20 көн эчендә билгеләнергә мөмкин.

Депутат таләбе буенча жавап район Советының чираттагы утырышында игълан ителергә мөмкин.

15 Статья. Депутат тәкъдимнәре.

1. Район Советы депутаты тарафыннан район Советы утырышында язма рәвештә кертелгән тәкъдимнәр район Советы тарафыннан карала яки дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфай затларга карауга жиберелә.

2. Дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм район Советы депутатының әлеге Нигезләмәнең 1 пунктында күрсәтелгән тәкъдимнәре жиберелгән вазыйфай затлар аларны бер айдан да соңга калмыйча карарга һәм нәтижәләр турында район Советына һәм депутатка хәбәр итәргә тиеш. Тәкъдим кире кагылган очракта нигезле жавап бирелә.

16 Статья. Депутат мөрәжәгәте.

1. Депутат, оештыру-хокукый формаларына һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, район территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә, тиешле вазыйфай затларга депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча телдән яисә язмага мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча депутат мөрәжәгать иткән жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм аларның вазыйфай затлары депутатка аның мөрәжәгатенә язмага жавап бирергә яки мөрәжәгать иткән документларны, мөрәжәгать алынганнан соң, әгәр ул өстәмә өйрәнүне яисә тикшерүне таләп итмәсә, 15 көн эчендә тапшырырга тиеш.

3. Депутатның мөрәжәгатенә бәйле рәвештә өстәмә тикшерү яки нинди дә булса мәсьәләләрне өстәмә өйрәнү зарурилыгы булганда, вазыйфай затлар һәм әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән житәкчеләр бу хакта депутат мөрәжәгәте алынганнан соң 15 көн эчендә депутатка хәбәр итәргә тиеш. Ахыргы жавап депутатка депутатның язма мөрәжәгәте алынганнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча тапшырыла.

4. Дәүләт органнары, оешмалар тарафыннан аларның оештыру-хокукый рәвешләренә, ижтимагый берләшмәләр, аларның вазыйфай затлары тарафыннан депутатларның мөрәжәгатьләрен карау тәртибе һәм сроклары законнар белән билгеләнә.

5. Депутат жирле үзидарә органнары һәм учреждениеләр тарафыннан мөрәжәгәтә куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы.

17 Статья. Вазыйфай затлар тарафыннан район Советы депутатының кабул ителү хокукы.

1. Депутат эшчәнлеге мәсьәләләре буенча район Советы депутаты жирле үзидарә органнары житәкчеләре һәм башка вазыйфаи затларының чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

2. Район Советы Депутаты вазифаи затка турыдан-туры яки вазыйфаи затның кабул итү (секретариат) аша телдән яки язмага мөрәжәгать итәргә хокуклы.

3. Телдән мөрәжәгать иткән очракта, кабул итү вакыты вазыйфаи зат белән килешенеп, район Советы депутаты белән билгеләнә, ә язмага мөрәжәгать иткән очракта, район Советы депутаты тарафыннан кабул итү вакыты депутатның мөрәжәгатен алганнан соң өч көннән дә соңга калмыйча вазыйфаи зат тарафыннан билгеләнә.

4. Район Советы депутатын өч көн дәвамында кабул итеп булмаганда, вазыйфаи зат депутат белән килешү буенча, башка вакыт билгели.

18 Статъя. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

1. Район Советы Аппаратының вазыйфаи затлары район Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә район Советы депутатын, район Советына кәргән документлар белән тәэмин итәләр.

2. Район Советы депутаты үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча массакүләм мәгълүмат чараларында федераль закон каралган тәртиптә чыгыш ясарга хокуклы.

19 Статъя. Район Советы депутатының хезмәт хокуклары гарантияләре.

1. Даими нигездә эшләүче район Советы депутаты вәкаләтләре вакыты, гамәлдәге законнар нигезендә, гомуми һәм өзлексез хезмәт стажына, белгечлек буенча эш стажына исәпләнә.

2. Район Советы депутаты эшчәнлеге башка гарантияләре район Уставы белән билгеләнгән.

20 Статъя. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруда каршылыклар тудырган өчен җаваплылык.

Жирле үзидарә органнарының, оешмаларның һәм иҗтимагый берләшмәләренә вазыйфаи затлары тарафыннан әлеге Нигезләмәнең нигезләмәләрен үтәмәү, шул исәптән әлеге Нигезләмәнең билгеләнгән срокларын һәм депутат запросларына һәм мөрәжәгатьләренә җаваплар бирү тәртибен үтәмәү, белә торып ялган мәгълүмат бирү, мәгълүмат бирүдән хокуксыз баш тарту, аны бирүдән баш тарту, депутатларны кабул итү кагыйдәләрен бозу законнарда каралган җаваплылыкка китерә.